

Fietsen naar school

Hoe moedig je zelfstandigheid in het verkeer aan, zonder dat de veiligheid in het geding komt?

Illustratie **Claudie de Cleen**

Geen Hollander tafereel dan een groepje kinderen dat naar school fietst (de bammertjes pindakaas in de rugzak fantaseer ik er even bij). Maar wanneer laat je je kind 'los' in het verkeer? Dië vraag kreeg ik van Loes uit Zwolle. Haar 7-jarige dochter mag in haar uppie vooruit fietsen, maar ze moet wél wachten aan het eind van de straat. Dat deed ze niet. Twee drukke rotonden verder waren haar ouders in lichte paniek, en dochter juist trots als een pauw omdat het haar was gelukt. Hoe moedig je zelfstandigheid in het verkeer aan, zonder dat de veiligheid in het geding komt?

Dit zeggen de deskundigen

Gemiddeld genomen is een kind vanaf 9 jaar in staat om zelfstandig naar school te fietsen. Tot die leeftijd hebben kinderen nog niet de concentratie, het inschattingsvermogen en de motoriek om zich solo in het verkeer te mengen. Voor een kind van 7 kan het nog lastig zijn om in balans te blijven én een hand uit te steken. Ze kunnen ook niet goed inschatten wat de snelheid van een auto is.

Toch gaat maar 17 procent van de basisschoolkinderen zelfstandig naar school. Is dat niet weinig? 'Het ligt natuurlijk aan de woonplek', zegt Ineke Spapé van onderzoeksbureau SOAB, dat zich met mobiliteitsvraagstukken bezighoudt. 'Het is logisch dat kinderen in een drukke stad als Amsterdam niet zelf gaan fietsen.'

Feit is dat de zelfstandigheid van kinderen in het verkeer gemiddeld iets afneemt, vertelt Spapé. Ouders hebben het beeld dat het op straat onveiliger is, terwijl het aantal verkeersongelukken met kinderen juist terugloopt: volgens cijfers van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek

Verkeersveiligheid vielen er in 2000 58 verkeersdoden in de leeftijdscategorie 0-14 jaar, in 2018 waren dat er 19.

12 procent van de kinderen wordt altijd met de auto gebracht. Is er sprake van slecht

weer, dan stijgt dit aantal met 5 procent. 'Het is vaak ook een logistische kwestie: de ouder wil direct door naar zijn werk, dus dan is brengen met de auto handig', zegt Rob Stomphorst van Veilig Verkeer Nederland. 'Scheelt je inderdaad tijd, maar op die manier ontwikkelt je kind geen verkeersinzicht.'

Hoe pak je het wél aan?

Verkeersgevoel rijpt met de jaren. 'Dat begint al als je peuter nog bij jou in een stoeltje op de fiets zit', zegt Spapé. 'Vertel dat je je hand uitsteekt voordat je een afslag neemt en dat je bij rood licht moet stoppen.' Je kunt 's avonds ook voorlezen uit het prentenboek *Fiep in het verkeer*. Met behulp van de tekeningen van Fiep Westendorp leren ze dingen als: 'De stoep is de veiligste plek in het verkeer.'

Bij kinderen van 7 fiets je de route samen. Sommige ouders willen het goede voorbeeld geven en fietsen voorop. 'Niet doen', zegt Stomphorst. 'Laat je kind altijd voor je uit fietsen, maar blijf er vlak achter, zodat je kunt ingrijpen als het nodig is. Spreek daar ook dingen over af, zoals: wanneer ik je naam roep, stop je direct.' Maak je aanwijzingen zo specifiek mogelijk. 'Kinderen draaien hun hoofd wel naar links bij een kruising, maar zien ze ook echt of er een auto aankomt?'

Wellicht heb je zin om een potje te schelden wanneer je in de regen je kinderen al schreeuwend ('rechts houden!') veilig op hun bestemming probeert te krijgen.

Denk dan aan wat de Amerikaanse Rina Mae Acosta schreef op de site van de tv-zender CNBC, over waarom Nederlandse kinderen tot de gelukkigste in de wereld behoren: 'Ze worden aangemoedigd om overal en in alle weersomstandigheden te fietsen omdat het hun leert moedig te zijn. Ze leren dat het leven niet altijd zonnig en vol regenbogen is. Ze leren niet op te geven.'

Anna van den Breemer